

KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EELHINNANG

Läätsa külas Magasima (72101:002:0303) detailplaneeringule

29.05.2025

Täiendatud 08.07.2025

1. Kavandatav tegevus, selle asukoht ning seos strateegiliste planeerimisdokumentidega:

Käesolev eelhindang on antud Saaremaa vallas Läätsa külas Magasima detailplaneeringule. Detailplaneeringu ala hõlmab Läätsa külas osa Magasima katastriüksust (katastritunnus 72101:002:0303, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, pindala 37 791 m²) ja Pähkli katastriüksust (katastritunnus 71401:001:0229, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, pindala 780 m²).

Planeeringuala asub kehtiva Salme Vallavolikogu 22. septembri 2003. a määrusega nr 16 kehtestatud Salme valla ranna-alade osaüldplaneeringu (edaspidi *üldplaneering*) alal. Detailplaneeringuga kavandatakse elamu ja abihoonete ehitamist. Üldplaneeringu kohaselt on maatulundusmaa igale katastriüksusele võimalik ehitada üks ühepereelamu ning selle juurde kuni viis majapidamiseks vajaminevat kõrval- ja abihoonet. Juhul kui maatulundusmaal ehitamisõigust taotleb kinnistu kattub osaliselt või täielikult säilitamisele kuuluva loodusväärtuslike maastike ja koosluste võrgustikuga või kaitsemetsaga, tuleb koostada detailplaneering ja keskkonnamõtjude hindamine hoonestusele parima asukoha leidmiseks, et kahjustused looduskeskkonnale oleksid minimaalsed. Detailplaneeringuga ja keskkonnamõtjude hindamisel tuleb tagada Natura 2000 alade, pärandkoosluste, vääriselupaikade, kaitsemetsade, ja märgalade kasutustingimuste, kohustuste ja kaitsekorralduskavadega arvestamine. Keskkonnamemorandumi alusel ja kooskõlastatult keskkonnateenistusega võib keskkonnamõtju hindamise nõudest loobuda asendades selle detailplaneeringuga kehtestatud keskkonnakaitseliste tingimustega. Eluhoonete projekteerimisel ei tohi nende omavaheline kaugus maatulundusmaal olla väiksem kui 200 m.

Detailplaneeringu eesmärgiks on ehitusõiguse määramine elamu ning abihoonete ehitamiseks ning Salme valla ranna-alade osaüldplaneeringus planeeringualale osaliselt elamumaa juhtotstarbe määramine.

Planeeringuala piirneb hoonestatud maatulundusmaa sihtotstarbega Kase (katastritunnus 72101:002:0410) ja Kadaka (katastritunnus 71401:001:0228) katastriüksustega, hoonestatud elamumaa sihtotstarbega Tammetalu (katastritunnus 72101:002:0449), Härma (katastritunnus 72101:002:0875), Liase (katastritunnus 72101:002:0876) ja Männituka (katastritunnus 72101:002:0792) katastriüksustega, hoonestamata elamumaa sihtotstarbega Kadakavälja (katastritunnus 72101:002:0793) katastriüksusega ning transpordimaa sihtotstarbega Kuressaare-Sääre tee (katastritunnus 72101:002:0639) ja Läätsa-Imara tee (katastritunnus 72101:002:0922) katastriüksustega ning ida poolt ülejäänud Magasima katastriüksusega.

Üldplaneeringu kaardi kohaselt asub ehitusõigust taotlev Magasima katastriüksus osaliselt loodusväärtustega alal ja pärandkoosluste alal. Maatulundusmaal asuvate loodusväärtusega alade ja kaitsemetsa kasutamine ja majandamine peab toimuma vastavalt seadustele. Üldplaneeringu kohaselt kooskõlastatult keskkonnateenistusega võib keskkonnamõju hindamise nõudest loobuda, asendades selle detailplaneeringuga kehtestatud keskkonnakaitseliste tingimustega.

Üldplaneeringu kohaselt tuleb koostada keskkonnamõjude hindamine, kui maatulundusmaal ehitamisõigust taotlev kinnistu kattub osaliselt või täielikult säilitamisele kuuluva loodusväärtuslike maastike ja koosluste võrgustikuga või kaitsemetsaga, kuid kooskõlastatult keskkonnateenistusega võib keskkonnamõju hindamise nõudest loobuda asendades selle detailplaneeringuga kehtestatud keskkonnakaitseliste tingimustega. Käesoleval juhul on ehitustegevus kavandatud üldplaneeringuga määratud looduskoosluste alast välja.

Hetkel on Saaremaa vallas koostamisel ka uus üldplaneering, mille eskiisi kohaselt ei asu Magasima maaüksusel loodusväärtustega ala. Arvestades, et koostamisel olev üldplaneering ei ole vastu võetud ja kehtiv, ei ole see ka aluseks käesoleva planeeringu koostamisel.

Üldplaneeringu maakasutuse kaardi järgi ei asu planeeringuala rohevõrgustikus. Võttes aluseks „Saare maakonnaplaneering 2030+” ruumiliste väärtuste kaardi, selgub samuti, et planeeringuala ei paikne rohevõrgustiku aladel.

Vastavus Maakonnaplaneeringu tingimustele:

Magasima katastriüksus asub maakonnaplaneeringu seletuskirja alusel mere ranna piiranguvööndi ulatuses rohevõrgustikus.

Magasima katastriüksusele on inventeeritud kaitstavad elupaigatüübid soostunud niit (7230), loopealne (6280*) ja lubjarikas aruniit (6210), mis jäävad väljapoole planeeringuala. Pärandkoosluste ala jääb planeeringualast välja. Planeeringualale viib olemasolev tee üle Pähkli katastriüksuse, mis on osaliselt pinnastee ning osaliselt juba kruusaga täidetud. Planeeringu kavandamisel lähtutakse olemasolevast asutusmuustrist ning struktuurist, kasutades juba olemasolevat teed.

Planeeritud tegevustega ei ole kavas rohevõrgustiku senist toimivust ja sidusust piiranguvööndi ulatuses ohtu seada. Planeeringuala on kavandatud väljapoole mere ranna piiranguvööndit ja mere ranna vahele jääb piisav puhver tagades nii liikumisteed ulukitele. Seega ei ole planeeritaval tegevusel eeldatavasti olulist mõju rohevõrgustiku edasisele toimivusele mere rannal ja piirkonnas.

Eeltoodust tulenevalt on planeering üldjoontes Saare maakonnaplaneering 2030+ vastav.

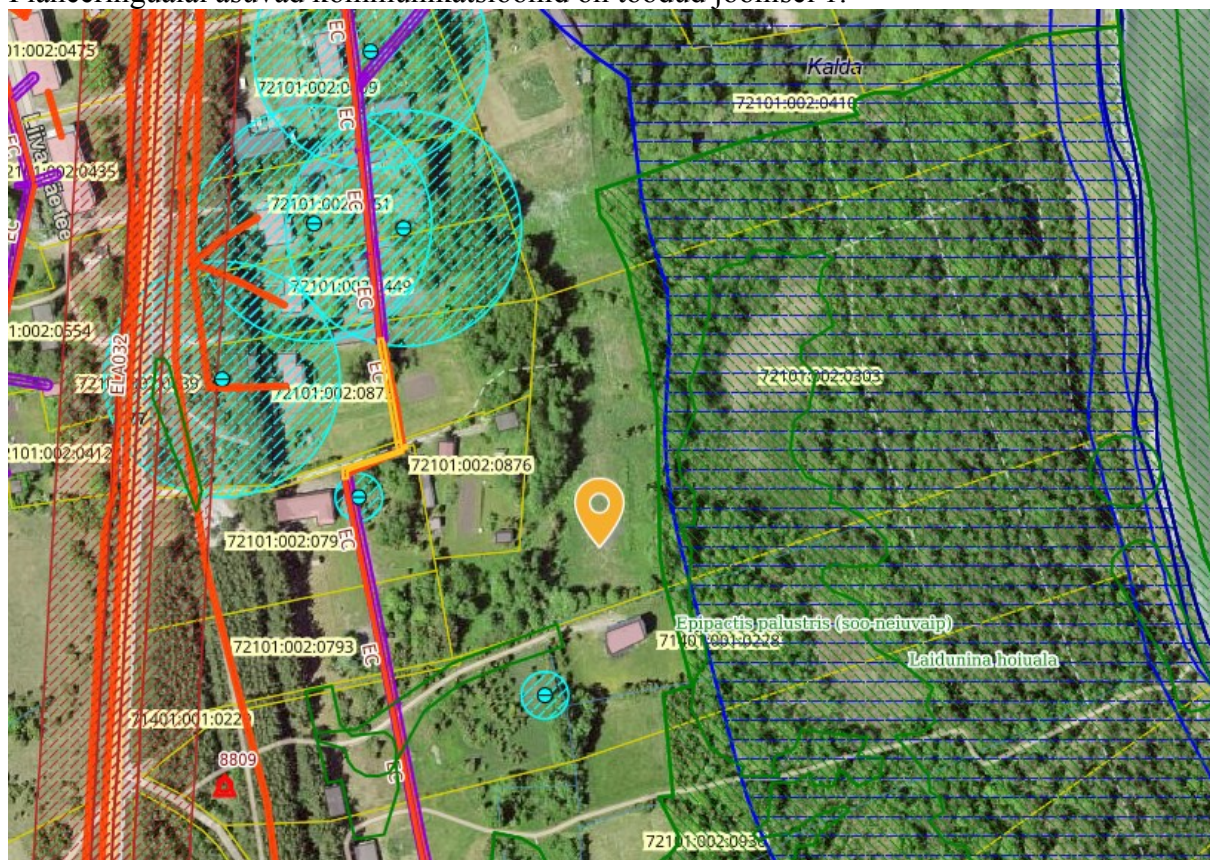
Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) kohaselt tuleb detailplaneeringu koostamise käigus koostada keskkonnamõjude strateegiline hindamine juhul, kui detailplaneeringu alusel kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või kui kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoimes teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Detailplaneeringuga kavandatu ei ole otseselt seotud jäätmekäitluse või veekaitsega ega Euroopa Liidu keskkonnavalaste õigusaktide ülevõtmisega. Tulenevalt tegevuse iseloomust ei

Vastavalt planeerimisseaduse § 142 lg 6 tuleb üldplaneeringut muutva detailplaneeringu koostamisel anda eelhindang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) vajalikkust. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Detailplaneeringu alal ja selle vahetus läheduses rakenduvad järgnevad kitsendused:

- Planeeringualal asuvad kommunikatsioonid on toodud joonisel 1.

3. Planeeringuala keskkonnatingimused

Detailplaneeringuala asub Saaremaa vallas, Läätsa külas Magasima katastriüksusel ja Pähkli katastriüksusel. Planeeringualal kehtiv detailplaneering puudub. Juurdepääs planeeringualale on mööda eraomandis olevat Pähkli maaüksust kulgevat teed. Tee on osaliselt kruuskattega. Planeeringu elluviimiseks tuleb tee kindlasti teha nõuetekohaseks. Hetkel on tee kitsas ja rohtukasvanud. Ehitisregistri andmetel on katastriüksus hoonestamata.

Joonis 2. Planeeringualale viiv osaline pinnastee üle Pähkli maaüksuse. (Keti Kaljuste, 28.05.2025)

Planeeringuala paikneb suhteliselt kaitstud põhjaveega alal. Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad. Saare maakonnaplaneering 2030+ seletuskirja alusel ulatub maaüksusele rohevõrgustik mere ranna piiranguvööndi ulatuses. Katastriüksusele on inventeeritud kaitstavad elupaigatüübid soostunud niit (7230), loopealne (6280*) ja lubjarikas aruniit (6210), mis jäävad väljapoole planeeringuala.

Planeeringualal ei asu vääriselupaiku, samuti puuduvad muinsuskaitsealused objektid ning kultuurimälestised. Maaüksuse idaosas on inventeeritud III kaitsekategooria kaitsealuse taimeliigi soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*) leiukoht, mis jääb samuti planeeringualast välja. Planeeringuala on tasase reljeefiga, absoluutkõrgus jääb vahemikku 4-4,5 m.

Joonis 3. Planeeringualale viiv osaliselt kruusaga täidetud tee üle Pähkli maaüksuse. (Keti Kaljuste, 28.05.2025)

Joonis 4. Planeeringualale viiv osaliselt kruusaga täidetud rohtukasvanud tee üle Pähkli maaüksuse, vaatega ida poole. (Keti Kaljuste, 28.05.2025)

Joonis 5. Kavandatavate hoonete asukoht. (Keti Kaljuste, 28.05.2025)

Joonis 6. Vaade planeeringualale kavandatavatest hoonetest põhja suunas. (Keti Kaljuste, 28.05.2025)

4. Planeeritud tegevusega kaasnevad mõjud

Planeeritud tegevustega kaasnevad mõjud võib jagada kaheks: ehitamisaegsed ja ehitamisjärgsed mõjud. Ehitusaegsed mõjud on lühiajalised ja lõppevad enamasti ehitustegevuse lõpetamisega. Planeeringualale ei rajata keskkonnaohtlikke või keskkonda reostavaid objekte, millest võiks lähtuda naabermaatüksustele edasi kanduv oluline keskkonnamõju.

4.1. Mõju põhja- ja pinnaveele

Planeeringuala paikneb suhteliselt kaitstud põhjaveega alal. Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad tõenäoliselt see maaüksustel puudub.

Mõju põhja- ja pinnaveele võib avalduda ka ehitustöödel tekkiva õnnetuse käigus kemikaalide/kütuste lekkimisel põhjavette. Oluline keskkonnamõju põhja- ja pinnaveele võib samuti avalduda maapinnale ladestatud või maetud keskkonnaohtlike jäätmete tõttu, mida planeeringu elluviimise käigus eeldatavasti oodata ei ole.

Planeeritava elamu veevarustus ning kanalisatsioon on kavandatud individuaalse puurkaevu ja omapuhasti baasil.

4.2. Mõju maavaradele

Maa- ja Ruumiameti andmetel ei paikne planeeringualal maardlaid ega kaevandamisväärseid maavarasid. Planeeringuga kavandavate tegevustega ei kaasne maa-ainese ega maavarade otsest arvestatavat kaevandamist, kuid mõningane maavarade kasutamise vajadus tekib seoses tee ja parkimisala rajamisega kavandatava hoonestuse juurde, mis eeldab täitematerjali kasutust. Tegevusi, mis otseselt mõjutaksid maavarade kasutamist, käesoleva detailplaneeringu raames ei kavandata. Erinevate ehitustööde käigus kooritavat pinnast saab ära kasutada krundi piires, väljaspool maaüksust maa-ainese kasutamiseks on vajalik Keskkonnaameti luba seaduses määratud juhtudel. Luba pole vaja taotleda maaparandushoiutöödel, maanteekraavide puhastamisel, tehnovõrkude ja -rajatiste rajamisel vastava projektiga määratud mahus või projekti puudumisel vastava töö tegemiseks põhjendatud mahus tekkivale kaevisele ja tee ehitamisel saadud kaevisele, kui seda kasutatakse sama objekti tarbeks. Keskkonnaameti luba ei ole vajalik ehitustöödel üle jääva kaevisse võõrandamiseks, mis on mahus alla 5000 m³.

4.3. Mõju pinnasele, taimestikule ja loomastikule

Peamine mõju pinnasele kaasneb hoonete, rajatiste ja sinna juurde kuuluvate tehnosüsteemide rajamisel. Ehitustegevuse käigus on oht pinnase saastumiseks territooriumil ladustatavate ja kasutatavate kemikaalidega (nt kütused). Ehitustegevuse käigus hävineb paratamatult haljastus planeeritavate hoonete ja rajatiste alusel alal ning ka vahetus naabruses võib ehitustehnika tallamise ja materjalide ladustamise tõttu kahjustuda olemasolevat alustaimestikku.

Maa- ja Ruumiameti looduskaitse kaardi järgi ulatub Magasima katastriüksusele planeeringualaga piirnevale hoiualale maaüksuse idaosas on inventeeritud III kaitsekategooria kaitsealuse taimeliigi soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*) leiukoht, Natura elupaigad liigirikkad madalsood (7230), lood (alvarid, 6280), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210) ning poollooduslikud kooslused soostunud niit (7230), loopealne (6280*), lubjarikas aruniit (6210). Planeeritav tegevus eeldatavasti kaitsavat taimeliiki ja kooslusi ohtu ei sea, kuna

ehitustegevus on kavandatud nendelt aladelt välja. Lisaks on planeeringualale viiva Pähkli (71401:001:0229) kü-l väikeses osas inventeeritud II kaitsekategooria kaitsealuste taimeliikide leiukohad. Kuna tee on suures osas juba killustikuga täidetud (rohtu kasvamise ja vajumise järgi võiks eeldada, et juba ammu), siis on mõju kaitstavatele liikidele juba olemas ning suure tõenäosusega neid selle tee asukohas enam ei ole (võivad kasvada veel tee äärtes) või on hävinenud. Seega ei ole oodata täiendavat negatiivset mõju nendele liikidele.

Planeeritud tegevustega ei ole kavas rohevõrgustiku senist toimivust ja sidusust aladel ohtu seada. Planeeringuala on kavandatud väljapoole mere ranna piiranguvööndit ja mere ranna vahele jääb piisav puhver tagades nii liikumisteed ulukitele. Seega ei ole planeeritaval tegevusel eeldatavasti olulist mõju rohevõrgustiku edasisele toimivusele mere rannal ja piirkonnas.

Arvestades, et planeeringuala piirneb Natura 2000 võrgustiku alade ning Laidunina hoiualaga, on nimetatud aladel kindlasti ka kaitsealuseid linnuliike, kellega tuleb planeeringu elluviimisel arvestada. Vastavalt LKS § 55 lg 61 p 2 on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise, poegade üleskasvatamise, talvitumise ja rände ajal. Sama seaduse § 52 lg 1 kohaselt tuleb ehitamisel tagada kaitsealuste liikide isenditele võimalikult ohutud elu- ja liikumisteed. Lisaks tuleb sellest tulenevalt mürarikkeid töid teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi, mis kestab 15. märtsist kuni 31. juulini. Eelnimetatud tingimused peavad olema ka detailplaneeringus. Eeldatavasti ei ole planeeringu elluviimisel kaitstavatele linnuliikidele olulisi mõjusid ette näha.

4.4. Mõju välisõhu seisundile

Märkimisväärset õhusaastatuse suurenemist planeeringu elluviimisega ei kaasne. Mõningane mõju välisõhule kaasneb ehitustööde käigus eralduva heitgaaside emissiooni näol. Peamine mõju välisõhule kaasneb hoonete, rajatiste ja vajalike tehnovõrkude ehitamise etapis, kuid mis on vaid ajutise iseloomuga. Kumulatiivset mõju ei esine ning õhusaaste osas piirkonna taluvust suure tõenäosusega ei ületata. Heitmed satuvad välisõhku peamiselt lammutus- ning ehitustegevusega kaasnevast tolmust ja sisepõlemismootorite tööst. Kuna mootorsõidukite heitgaasi normid peavad vastama Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a. määrusele nr. 122 „Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused”, ei ole heitgaasidest tingitud mõju oluline

4.5. Jäätmetekkega seonduvad mõjud

Jäätmete sorteeritud kogumine peab toimuma vastavalt jäätmeseaduses ja valla jäätmehoolduseeskirjas toodud nõuetele. Ehitustegevusel tekivad jäätmed hoonete ja rajatiste ehitamisel (ehitusmaterjali, nende pakendid, teisaldatav pinnas jms). Ehitustegevuse käigus tekkivad suuremõõtmelised ja muud ehitusjäätmed tuleb üle anda litsentseeritud käitlejale - võimalusel suunata taaskasutusse. Vajadusel on kohalikul omavalitsusel õigus nõuda jäätmete üleandmist tõendavate dokumentide esitamist. Planeeringuga kavandatav tegevus ei suurenda märkimisväärselt jäätmeteket. Jäätmete käitlemist kohapeal ei kavandata ja jäätmetekke mõju avaldub jäätmete lõppkäitleja juures. Kavandatav tegevus ei oma seega eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

4.6. Jääkreostus

Planeeritud tegevuse iseloomu silmas pidades on jääkreostuse või pinnasereostuse esinemine vähetõenäoline.

4.7. Müra, vibratsioon, valgus-, soojus- ja kiirgussaaste ja visuaalne mõju

Ehitustegevuse käigus tekib paratamatult müra ehitusmaterjalide vedamisel ja mehhanismide tööst. Niisugune mürateke kaasneb pea iga ehitusega. Ehitustööde ajal tuleb arvestada Sotsiaalministri määrusega nr. 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid”. Uue hoonestuse rajamise tagajärjel müra- ja välisõhu saastetase piirkonnas, välja arvatud ehitusaegselt, eeldatavalt märkimisväärselt ei suurene. Planeeringualal pole ette näha vibratsiooni, soojus- ja/või kiirgussaaste tekkimist.

4.8. Mõju majanduslikele ja sotsiaalsetele aspektidele

Planeeringu elluviimine avaldab pigem positiivset mõju piirkonna majanduslikele ja sotsiaalsetele näitajatele tänu elanike lisandumisele. Asukoht on elamule sobilik ja ootuspärane, lisaks linnale ja alevitele lähedal ning planeeringu elluviimisel ligipääsetavam. Planeeritava elamu lisandumisel ei suurene oluliselt müra piirkonnas.

5. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Ehitustegevus on üks avariide ja tööõnnetuste rohkeim tegevusvaldkond. Avariid võivad esineda kõikjal, eriti töötamisel erinevate seadmete ja mehhanismidega, kuid ka kemikaalide ja kütuste käitlemisel. Transpordi puhul pole välistatud õnnetusoht liikluses. Samas, kõigi nõuete täitmisel ei tohiks tavapäraselt eelpool kirjeldatud olukordi ette tulla ning tegemist saab olla vaid hädaolukordadega. Nende juhtumise tõenäosus on väike seetõttu, et planeeritavad tööd on lühiajalised ning nõuetest kinni pidades on minimeeritud ka avariilukordade esinemise võimalused. Ohutustehnika jälgimisel ja tehniliselt korras masinate kasutamisel on avarii tekkimine ja saasteainete levik pinnasesse või vette ning sellest olulise reostuse tekkimine ebatõenäoline.

6. Natura 2000 võrgustiku alad ja muud kaitstavad loodusobjektid planeeringualal, kavandatava tegevuse eeldatav mõju

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Natura 2000 loodusalad ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 79/409/EMÜ.

KEHJS alusel on keskkonnamõju hindamine vajalik juhul kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura võrgustiku ala. Detailplaneeringuala piirneb Natura 2000 võrgustiku Laidunina loodusala (RAH0000417) ja Kura kurgu linnualaga (RAH0000132) ning Laidunina hoiualaga (KLO2000215). Kavandatava tegevusega ei ole kaitstavatele aladele mõjusid ette näha ja eeldatavasti ühe elamu lisandumisel neid ka pole.

Laidunina loodusala I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on esmased rannavallid (1210), rannaniidud (*1630), karstijärved ja -järvikud (*3180), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud

lubjavaesel mullal (*6270), lood (alvarid - *6280), sinihelmikakooslused (6410), liigirikkad madalsood (7230) ning puiskarjamaad (9070).

Kura kurgu linnuala liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on alk (*Alca torda*), soopart e pahl-saba-part (*Anas acuta*), luitsnökk-part (*Anas clypeata*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), rääkspart (*Anas strepera*), hallhani e roohani (*Anser anser*), hallhaigur (*Ardea cinerea*), kivirullija (*Arenaria interpres*), merivart (*Aythya marila*), mustlagle (*Branta bernicla*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), sõtkas (*Bucephala clangula*), niidurisla e rüdi e niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), suurrüdi e rüdi e suurrisla (*Calidris canutus*), väikerüdi e rüdi e väikerisla (*Calidris minuta*), krüüsel (*Cephus grylle*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), aul (*Clangula hyemalis*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), kümnokk-luik (*Cygnus olor*), punakurk-kaur (*Gavia stellata*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), vöötsaba-vigle (*Limosa lapponica*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), väikekoskel (*Mergus albellus*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), kormoran e karbas (*Phalacrocorax carbo*), plüü (*Pluvialis squatarola*), sarvikpütt (*Podiceps auritus*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), naaskelnokk (*Recurvirostra avosetta*), hahk (*Somateria mollissima*), räusktiir e räusk (*Sterna caspia*) ja tumetilder (*Tringa erythropus*).

Laidunina hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - rannaniitude (1630*), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*, orhideede oluliste kasvualade), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), loode (alvarite) (6280*), sinihelmikakoosluste (6410), liigirikaste madalsoode (7230) ja puiskarjamaade (9070) kaitse.

Planeeringuala mõjualasse jääb Natura elupaik liigirikkad madalsood (7230). Elupaik on ka Laidunina loodusala ja Laidunina hoiuala kaitse-eesmärkide seas. Üks peamistest ohuteguritest elupaigale on kuivendamine. Veerežiimi ja niiskuse muutused elupaigas võivad kaasa tuua elupaiga kvaliteedi kahanemise ja kasvukohale tüüpiliste liikide vähenemise. Natura elupaigale on inventeeritud ka III kaitsekategooria kaitsealuse taimeliigi soo-neiuvaip esinemine. Ka nimetatud liik on veerežiimi muutuste suhtes tundlik, kuid suudab vastu pidada ka vähem niisketel aladel. Elupaiga soodsa seisundi säilitamine on looduskaitse ja liigirikkuse seisukohast väga oluline, seega kuivendamine planeeringualaga külgneval alal ei ole lubatud. Elupaiga kaitseks tuleb tingimused tuua välja ka detailplaneeringus. Planeeringu koostamise käigus on keeruline hinnata, kas ja kui palju mõjutab ehitustegevus planeeringualaga külgnevat Natura elupaika. Planeeringuga, ei ole tegevusi kaitstavatel aladel lubatud ning eeldatavasti ei ole oodata ka olulist mõju elupaigale ja seal olevatele kaitsealustele liikidele kui tegevus nende aladele ei küündi. Seega on ebasoodne mõju nende aladele tõenäoliselt välistatud.

Lähim kaitseala tegevusalale on linnulennult ca 3,7 km kaugusele jääv Kaugatoma-Lõu maastikukaitseala (KLO1000487). Kaugatoma-Lõu maastikukaitseala (edaspidi kaitseala) eesmärk on kaitsta:

- 1) Kaugatoma lahe äärset pankrannikut ja Lõu loopealset ning kaitsealuseid liike;
- 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas. Need on esmased rannavallid (1210)3, püsitaimestuga kivirannad (1220), rannaniidud (1630*), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210), lood (6280*), sinihelmikakooslused (6410), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), liigirikkad madalsood (7230), lubjakivipaljandid (8210), plaatlood (8240*), vanad loodusmetsad (9010*), puiskarjamaad (9070) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*);

3) kaitsealuseid liike, keda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7-25) nimetab I lisas: laululuik (*Cygnus cygnus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), punaselgõgi (*Lanius collurio*) ja sookurg (*Grus grus*);

4) kaitsealust liiki, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas, ning tema elupaiku. See liik on madal unilook (*Sisymbrium supinum*);

5) kaitstavate elupaigatüüpidega seotud kaitsealuseid liike, milleks on nurmlauk (*Allium vineale*), lepa-kärbseseen (*Amanita friabilis*), püramiid-koerakäpp (*Anacamptis pyramidalis*), müür-raunjalg (*Asplenium ruta-muraria*), vask-porosamblik (*Cladonia convoluta*), sarvharik (*Clavulinopsis corniculata*), harilik särasamblik (*Fulgensia bracteata*), kadakatarjak (*Oxyporus philadelphi*), stepi-naastsamblik (*Psora decipiens*), harilik lohksamblik (*Solorina saccata*), valge vahasamblik (*Squamaria lentigera*) ja loo-rebasesamblik (*Vulpicida tubulosus*).

Pidades silmas planeeritava tegevuse eesmärki ja iseloomu, ei ole käesoleva planeeringu elluviimisel oodata mõjusid kaitse-eesmärgiks olevate liikidele ja nimetatud aladele. Detailplaneeringuga ei ole kavandatud tegevusi, mis kahjustaksid eelnimetatud alasid või seaksid ohtu kaitse-eesmärgiks olevad elupaigad või isendid. Ei ole oodata, et planeeritava majapidamise lisandumise tulemusel tõuseks piirkonnas müra või muude häiringute tase niisuguses ulatuses, mis lähedal pesitsevaid või rändel olevaid linnuliike häiriks.

7. Kokkuvõte ja järeldus

Tegemist on üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga, mille eesmärgiks on ehitusõiguse määramine elamu ning abihoonete ehitamiseks ning Salme valla ranna-alade osaüldplaneeringus planeeringualale osaliselt elamumaa juhtotstarbe määramine.

Planeeritava tegevusega ei kavandata keskkonnaohtlikke tegevusi ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid mõjusid antud detailplaneeringu kehtestamisega ette näha pole. Kavandatav tegevus ei ületa eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust. Kavandataval tegevusel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist ja heaolu, kultuuripärandit ega vara. Detailplaneeringul puudub piiriülene mõju ja lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust ning läbi viidud uuringutest ka oluline strateegiline mõju maakondliku või omavalitsuse territooriumi mastaape silmas pidades.

Käesoleva detailplaneeringu ala piirneb Natura 2000 võrgustiku alade ja Laidunina hoiuala territooriumiga. Planeeringualale piirnevale hoiualale maaüksuse idaosas on inventeeritud III kaitsekategooria kaitsealuse taimeliigi soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*) leiukoht, Natura elupaigad liigirikkad madalsood (7230), lood (alvarid, 6280), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210) ning poollooduslikud kooslused soostunud niit (7230), loopealne (6280*), lubjarikas aruniit (6210). Lisaks on planeeringualale viiva Pähkli (71401:001:0229) kü-l väikeses osas inventeeritud II kaitsekategooria kaitsealuste taimeliikide leiukohad. Pidades silmas planeeritava tegevuse iseloomu, ei ole eeldatavasti käesoleva planeeringu elluviimisel oodata mõjusid nimetatud aladele või kaitsealustele liikidele ning elupaikadele.

Eeltoodust tulenevalt on Saaremaa Vallavalitsus seisukohal, et käesoleva detailplaneeringuga kavandatav tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegilist hindamist ei ole põhjust algatada.

Koostaja: Ketki Kaljuste

Looduskasutuse ja -kaitse peaspetsialist

